

УДК 339.727.3

Ганін В.І.

*кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів, обліку і аудиту
Харківського торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Резніченко О.А.

*викладач кафедри фінансів, обліку і аудиту
Харківського торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО КРЕДИТУ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

ROLE OF INTERNATIONAL CREDIT AND ACTIVITIES OF INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATION IN UKRAINE

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто особливості міжнародного кредитування в Україні, визначено позитивний і негативний вплив міжнародного кредиту на формування внутрішнього ринку кредитних ресурсів. Установлено, що висока залежність вітчизняного ринку банківських послуг від міжнародного ринку кредитних ресурсів загрожує стабільності функціонуванню вітчизняної банківської системи. Досліджено кредитну діяльність провідних міжнародних фінансових організацій на території України. Обґрунтовано необхідність скорочення державних запозичень на міжнародному ринку позичкових капіталів.

Ключові слова: міжнародний кредит, міжнародні кредитні відносини, позичковий капітал, зовнішній державний борг, зовнішньоекономічне співробітництво.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены особенности международного кредитования в Украине, определено положительное и отрицательное влияние международного кредита на формирование внутреннего рынка кредитных ресурсов. Установлено, что высокая зависимость отечественного рынка банковских услуг от международного рынка кредитных ресурсов угрожает стабильности функционирования отечественной банковской системы. Исследована кредитная деятельность ведущих международных финансовых организаций на территории Украины. Обоснована необходимость сокращения государственных заимствований на международном рынке ссудных капиталов.

Ключевые слова: международный кредит, международные кредитные отношения, ссудный капитал, внешний государственный долг, внешнеэкономическое сотрудничество.

ANNOTATION

The article deals with the peculiarities of international lending in Ukraine, defines positive and negative effects of the international credit for the internal market credit. It was established that the high dependence of the domestic banking market of the international credit market threatens the stability of the domestic banking system. In this work the lending activities of the leading international financial institutions in Ukraine. The necessity to reduce government borrowing on the international capital market.

Keywords: international loan, international credit relations, loan capital, foreign debt, foreign economic cooperation.

Постановка проблеми. Забезпечення прискорення економічного розвитку української економіки, вихід економіки України на новий рівень конкурентоспроможності, зростання масштабів національного капіталу як основи реалізації структурно-інноваційних зрушень у реальному секторі економіки стримується обмеженістю фінансових ресурсів суб'єктів гос-

подарювання. Важливу роль у нагромадженні фінансових ресурсів для забезпечення розвитку національної економіки відіграє міжнародний кредит. Оскільки міжнародні кредити Україні надаються переважно міжнародними кредитними організаціями, важливого значення набуває оцінка перспектив подальшого співробітництва з ними. Актуальність залучення ресурсів міжнародного кредиту в останні роки для економіки України зростає у зв'язку із посиленням диспропорцій між обсягами інвестицій та внутрішніх заощаджень, що загрожує економічній безпеці держави. Отже, Україна потребує залучення значних обсягів міжнародного кредиту, що висуває завдання, з одного боку, забезпечити фінансову та інвестиційну привабливість країни, а з іншого – відстоювати національні інтереси у сфері зовнішньоекономічних відносин. Саме тому дослідження даної теми є досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми міжнародного кредитування та його роль в економіці України протягом останніх років досліджують українські вчені В. Геєць, Л. Шинкарук, Я. Жаліло, В. Барановський, І. Лютий, П. Куцик, О. Михайлик, М. Бех, В. Колосова та ін. «Міжнародний кредит, – стверджує М. Бех, – є однією з найважливіших складових сучасних міжнародних економічних відносин» [1, с. 197]. Досліджуючи динаміку світового ринку міжнародного кредиту, І. Фурман зазначав, що міжнародний кредит як найбільш поширена форма запозичення є лідером залучення зовнішніх фінансових ресурсів в економіці держав світу [2, с. 111].

Одним із факторів, що стримує розвиток реального сектору економіки України, є недостатній обсяг внутрішніх кредитних ресурсів. За обмеженості та низької динаміки власних ресурсів нефінансового сектору економіки забезпечити зростання інвестицій можливо лише через розширення обсягів залучення зовнішніх джерел [3, с. 110].

Аналізуючи тенденцію світового ринку позичкових капіталів, А. Мазаракі, Т. Мельник та ін. зазначали: «Нестабільність світових рин-

ків капіталів та уповільнення розвитку провідних економік світу призводить до загострення конкуренції між країнами щодо залучення зовнішніх фінансових ресурсів» [4, с. 450]. Це, своєю чергою, ускладнює завдання для України щодо залучення ресурсів міжнародного ринку позичкових капіталів для фінансування національної економіки.

Особливо важливого значення під час отримання міжнародних кредитів для України набуває співробітництво з міжнародними кредитно-фінансовими установами. Кредити МФО дають змогу реалізувати проекти, які занадто дорогі для українського уряду та приватних підприємців, а саме: екологічні, енергозберігаючі, інфраструктурні тощо [5, с. 53].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість наукових досліджень, присвячених міжнародному кредитуванню, залишається актуальною проблема приведення його у відповідність до реальних потреб економіки та перетворення на дієвий інструмент мобілізації фінансових ресурсів. В умовах обмеженості власних фінансових ресурсів, інституційної нерозвиненості банківського сектору України обсяги міжнародного кредиту досягли значних розмірів, що несе потенційну загрозу національній безпеці в економічній сфері.

Мета статті полягає у дослідженні ролі міжнародного кредитування в умовах сучасної світової економіки, виявленні його позитивних та негативних сторін, дослідженні кредитної діяльності провідних міжнародних фінансових організацій на території України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародний кредит – рух позикового капіталу, який пов'язаний із наданням валютних, кредитних і товарних ресурсів одними суб'єктами світової економіки іншим на умовах повернення їх у певні строки з відсотками. Кредиторами і позичальниками є банківські установи, приватні підприємства, державні установи, уряди, міжнародні та регіональні валютно-кредитні і фінансові організації [6, с. 248–249]. Міжнародний кредит сприяє інтернаціоналізації виробництва та обміну, утворенню світового ринку, служить засобом підвищення конкурентоспроможності товарів.

Зі зростанням інтернаціоналізації виробництва й обміну посилюється роль міжнародного кредиту. Розширюються кредитні відносини між країнами, значно зростають суми кредитів на фінансування зовнішньої торгівлі, врегулювання платіжних балансів, підтримку валютних курсів. Важливе місце в системі міжнародного кредиту займають кредити, які використовуються для фінансування заборгованості.

Залучення зовнішніх фінансових ресурсів на кредитній основі для покриття економікою країни своїх потреб є прийнятною практикою здійснення економічної діяльності. Економічна сутність даного процесу полягає в тому, що у певний

час є вільний капітал як усередині країни, так і за її межами, який здійснює рух із метою пошуку більш вигідних сфер свого застосування.

Об'єктивною основою розвитку міжнародного кредиту стали вихід виробництва за національні межі, посилення інтернаціоналізації господарських зв'язків. Міжнародний кредит бере участь у кругообігу капіталу на всіх його етапах: під час трансформації грошового капіталу у виробничий у результаті експорту обладнання, сировини, палива; у процесі виробництва у формі кредитування під незавершене виробництво; під час реалізації товарів на міжнародних ринках [5, с. 111].

Міжнародний кредит має як позитивний, так і негативний вплив на розвиток світових економічних відносин. Серед позитивних сторін залучення міжнародних кредитів слід зазначити: підвищення ефективності міжнародних зв'язків, зростання обсягів національного та світового виробництва; підвищення економічної ефективності зовнішньої торгівлі; сприяння інтернаціоналізації виробництва; створення і відновлення інфраструктури; стимулювання міжнародного поділу праці; зміцнення державних підприємств і банків, пов'язаних із міжнародним капіталом; створення сприятливих умов для залучення зарубіжних приватних інвестицій [7, с. 113].

Серед негативних сторін варто зазначити:

- поглиблення у країн-позичальників внутрішніх структурних диспропорцій, оскільки розвиваються прибуткові галузі і не розвиваються ті галузі, до яких не надходять міжнародні фінансові ресурси;

- зростання конкуренції серед країн за ринки збуту, джерела сировини та сфери розміщення капіталів;

- зростання зовнішнього боргу та витрат на його обслуговування;

- підтримку в країнах-позичальниках вигідних країн-кредиторам політичних та економічних режимів, маріонеткових урядів [8, с. 198].

Для здійснення кредитування зовнішньоекономічної діяльності залучаються міжнародні та регіональні фінансово-кредитні організації, такі як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Європейський інвестиційний банк (ЄІВ) та ін.

Діяльність усіх МФО тісно пов'язана між собою. Якщо МВФ відмовляє у кредитуванні певній країні, то всі інші кредитні установи також припиняють надання позик цій країні. Крім того, така країна відчуває труднощі у залученні кредитних коштів із ринку приватного та міждержавного капіталу [6, с. 351].

Наведені фінансово-кредитні організації допомагають отримувати кредити багатьом країнам, насамперед країнам, що розвиваються. Україна виступає позичальником на світових фінансових ринках. Аналіз динаміки струк-

тури платіжного балансу України за період 2011–2015 рр. дає змогу класифікувати національну економіку як націю-дебітор, тобто країна імпортує більше, ніж експортує, та покриває різницю у платіжному балансі за рахунок зовнішніх запозичень (табл. 1).

За наведені роки дефіцит торговельного балансу найбільшої величини досяг у 2013 р. (понад 16 млрд. дол. США). Формування профіцитного платіжного балансу України в 2015 р. є наслідком скорочення у 22 рази порівняно з минулим роком дефіциту рахунку поточних операцій. Зменшення даного показника відбулось через скорочення майже на третину обсягів зовнішньої торгівлі товарами та послугами. За останні роки сальдо поточного рахунку є від'ємним і покривається переважно за рахунок притоку капіталу.

Серед основних каналів надходження капіталів в Україну є банківська система. На початку 2000-х років обсяг зовнішніх запозичень українських банків на міжнародному ринку позичкових капіталів був незначним. Так, у 2005 р. зовнішня заборгованість депозитних корпорацій (переважно банків) становила 2,7 млрд. дол. США. Ситуація різко змінилася після 2005 р., коли українські банки почали активно виходити на міжнародний ринок позичкових капіталів. За 2005–2008 рр. зовнішня заборгованість депозитних корпорацій зросла у 14,9 разів і на початок 2009 р. становила 39,8 млрд. дол. США.

Основною причиною стрімкого зростання обсягів зовнішніх запозичень стала їх відносно низька ціна порівняно з вартістю залучення кредитних ресурсів на внутрішньому ринку. Після

фінансово-економічної кризи залучення банками міжнародного кредиту різко зменшилося. Незважаючи на значне зменшення обсягів залучених на міжнародному ринку позичкових капіталів кредитних ресурсів, міжнародний кредит відіграє важливу роль у формуванні фінансових ресурсів банківської системи країни (табл. 2).

Як засвідчили розрахунки, у 2008 р. за рахунок міжнародного кредиту формувалося 36,1% кредитних ресурсів країни. Висока залежність вітчизняної банківської системи від міжнародного ринку позичкових капіталів під час фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр. ледь не призвела до розвалу банківської системи країни, оскільки після різкого знецінення національної валюти переважна більшість банків не в змозі була погасити зовнішні позики. У подальшому спостерігається зменшення залежності ресурсів вітчизняної банківської системи від міжнародного кредитного ринку.

На початок 2016 р. частка міжнародного кредиту в загальному обсязі внутрішнього кредиту становила 16,4%. Фінансово-економічна криза 2008–2009 рр. засвідчила, яку небезпеку для національної економіки несе в собі висока залежність банківської системи від стану міжнародного ринку позичкових капіталів.

Окрім банків, одним із найбільших позичальників на міжнародному ринку позичкових капіталів виступає держава. За останні роки внаслідок кризових явищ у реальному секторі економіки відбувається різке погіршення стану державних фінансів. Це проявляється передусім у стрімкому зростанні дефіциту державного бюджету, величина якого на 01.01.2015 стано-

Таблиця 1

**Динаміка структури платіжного балансу України в 2011–2015 рр.,
млн. дол. США**

Показник	Рік				
	2011	2012	2013	2014	2015
Сальдо поточного рахунку	-10 245	-14 315	-16 478	-4 556	-204
Сальдо фінансового рахунку та рахунку операцій з капіталом	7 790	10 140	18 501	-8 751	1 053
Сальдо зведеного балансу	-2 455	-4 175	2 023	-13 307	849

Таблиця 2

**Питома вага міжнародного кредиту у формуванні внутрішнього ринку
банківських кредитів в Україні в 2008–2015 рр.**

Показники	2008 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Кредити, надані нерезидентами, млрд. грн.	235,7	108,6	109,0	197,5	207,5
Всього пасивів депозитних корпорацій, млрд. грн.	969,3	1269,7	1412,1	1516,1	1589,5
Частка міжнародних кредитів, наданих депозитним корпораціям, у загальному обсязі їх пасивів, %	24,3	8,6	7,7	13,0	13,1
Внутрішній кредит, млрд. грн.	778,4	1035,6	1205,8	1512,7	1506,4
Питома вага кредитів нерезидентів у внутрішніх кредитних ресурсах, наданих депозитними корпораціями, %	36,1	13,5	11,7	15,3	16,4

Джерело: розраховано за Балансовим звітом депозитних корпорацій (крім НБУ) / Національний банк України [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>

вила понад 78 млрд. грн. Зростаючи обсяги дефіциту державного бюджету фінансувалися урядом переважно за рахунок зовнішніх запозичень. Як наслідок, міжнародний ринок позичкових капіталів став обслуговувати потреби держави, які пов'язані із фінансуванням дефіциту державного бюджету. Як наслідок, зовнішня заборгованість сектору загального державного управління в 2015 р. становила 36,0 млрд. дол. США проти 10,5 млрд. дол. США в 2005 р. (рис. 1).

За останні п'ять років обсяг зовнішніх державних запозичень збільшився на 17,8%. Зовнішній державний та гарантований державою борг на 30.06.2016 становить 44,2 млрд. дол. США, тобто збільшився на 709,35 млн. дол. США порівняно з минулим роком. Станом на 31.12.2015 відношення державного боргу до ВВП знаходиться в межах норми та становить 47,95%, але якщо держава продовжуватиме проводити неефективну політику залучення та використання позикових коштів, то незабаром цей показник може досягти критичного рівня (від 60% – за методологією МВФ), що матиме руйнівні наслідки для економіки України.

Необхідно зазначити, що кошти, отримані від МФО, Україна направляє на вирішення проблем зростаючого дефіциту державного бюджету і державного боргу, тим самим наро-

щуючи борги. Для погашення заборгованості перед МФО держава змушена брати нові кредити, у результаті чого борг стане нагадувати фінансову піраміду.

За даними Міністерства фінансів та представництва ЄС в Україні, об'єм наданої допомоги нашій державі міжнародними фінансовими організаціями (МФО) за роки незалежності становить близько 44 млрд. доларів США і понад 15,6 млрд. євро. Недосконала законодавча база, корупція та відсутність економічних реформ є основними причинами, які не дають Україні змоги ефективно використовувати кредитні кошти. Результат – незавершені програми співпраці та низька вибірка коштів за чинними проектами.

Зовнішній державний та гарантований державою борг України станом на 30.06.2016 (за типом кредитора) наведено в табл. 3.

Згідно з даними табл. 2, до головних кредиторів України можна віднести МВФ, МБРР та ЄС. Серед міжнародних кредитних організацій на першому місці за об'ємами наданих Україні кредитів знаходиться МВФ (38,24%). Загальний обсяг залучених за роки незалежності коштів становить близько 29,5 млрд. дол. США.

Основними цілями співробітництва з МВФ є стабілізація української фінансової системи, проведення структурних реформ та створення

Динаміка зовнішнього державного боргу України за 2011-2016 рр., млн. дол. США

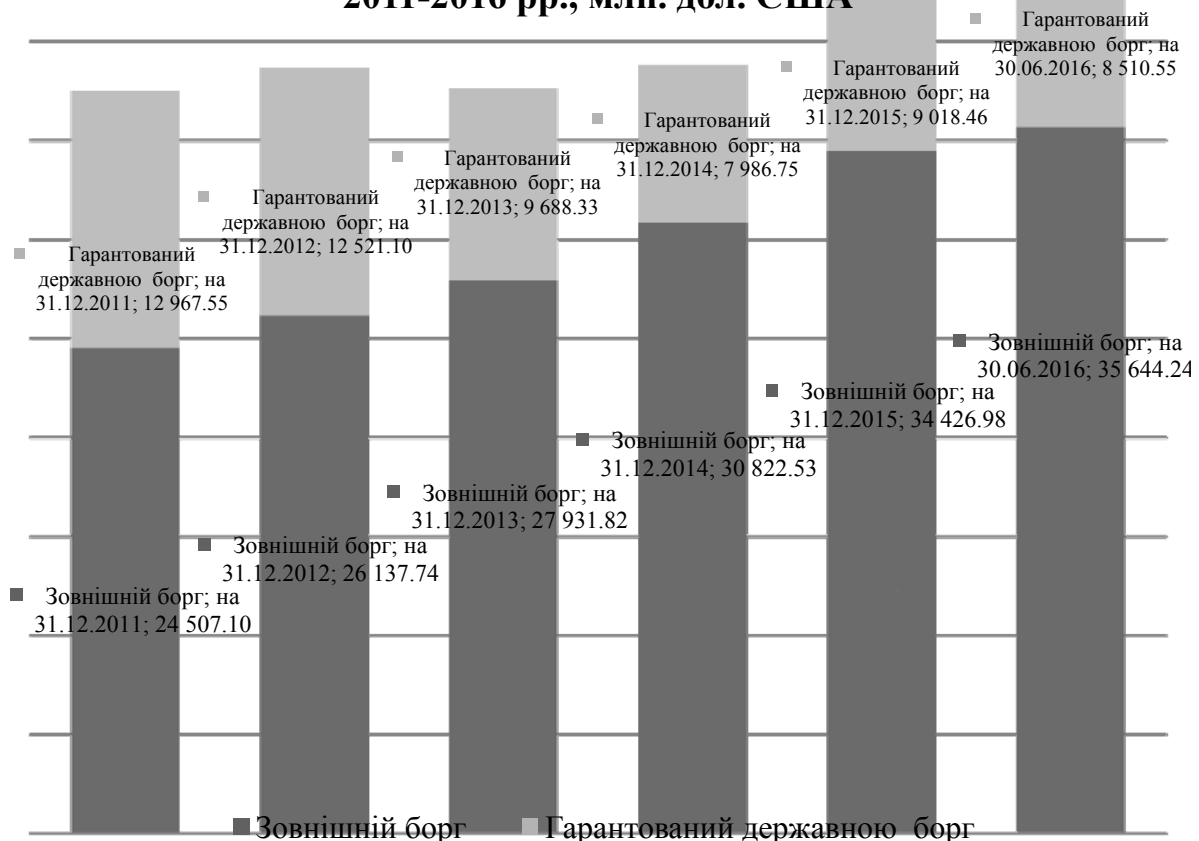

Рис. 1. Динаміка зовнішнього державного боргу України за 2011–2016 рр.

Джерело: складено автором на основі [10]

передумов для сталого економічного зростання. Також варто зазначити, що кредити МВФ надаються в разі виконання Україною низки вимог: дотримання рівня чистих міжнародних резервів НБУ, відповідних монетарних показників та дефіциту бюджету, обмеження державних витрат, досягнення макроекономічної стабілізації (інфляція не більше 40% на рік), проведення реформ в економічній та політичній сферах тощо [11].

У табл. 4, показано основні етапи співробітництва України з МВФ у рамках кредитних програм [10].

У березні 2015 р. МВФ ухвалив заміну програми Stand-by на нову чотирирічну програму «Механізм розширеного фінансування» (Extended Fund Facility – EFF) обсягом 17,5 млрд. дол. США. Процентна ставка по кредиту EFF становить 3,05% річних (середня ставка за кредитами 2010–2013 рр. становила у

Таблиця 3

**Зовнішній Державний та Гарантований державою борг України
станом на 30.06.2016 (за типом кредитора)**

Показник	Млн. дол. США	Млн. грн.	Питома вага, %
Зовнішній борг	44 154,79	1 097 441,19	100,00
Державний борг	35 644,24	885 916,61	80,73
1. Заборгованість за позиками, одержаними від міжнародних фінансових організацій	14 100,85	350 468,17	31,94
Європейське Співтовариство	2 450,89	60 915,42	5,55
Європейський банк реконструкції та розвитку	592,88	14 735,65	1,34
Європейський Інвестиційний Банк	525,50	13 061,07	1,19
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	5 138,33	127 710,13	11,64
Міжнародний валютний фонд	5 392,39	134 024,66	12,21
Фонд чистих технологій (МБРР)	0,85	21,24	0,00
2. Заборгованість за позиками, одержаними від органів управління іноземних держав	1 782,23	44 296,31	4,04
3. Заборгованість за позиками, одержаними від іноземних комерційних банків, інших іноземних фінансових установ	0,06	1,41	0,00
4. Заборгованість за випущеними цінними паперами на зовнішньому ринку	18 043,33	448 456,30	40,86
5. Заборгованість, не віднесена до інших категорій	1 717,78	42 694,42	3,89
Гарантований державою борг	8 510,55	211 524,58	19,27
1. Заборгованість за позиками, одержаними від міжнародних фінансових організацій	5 904,07	146 742,19	13,37
Європейське співтовариство з атомної енергії	15,87	394,33	0,04
Європейський банк реконструкції та розвитку	72,00	1 789,45	0,16
Європейський Інвестиційний Банк	5,55	137,82	0,01
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	430,88	10 709,19	0,98
Міжнародний валютний фонд	5 379,79	133 711,41	12,18
2. Заборгованість за позиками, одержаними від органів управління іноземних держав	170,59	4 239,82	0,39
3. Заборгованість за позиками, одержаними від іноземних комерційних банків, інших іноземних фінансових установ	2 321,96	57 710,99	5,26
4. Заборгованість за випущеними цінними паперами на зовнішньому ринку	0,00	0,00	0,00
5. Заборгованість, не віднесена до інших категорій	113,93	2 831,58	0,26

Джерело: складено автором на основі [9]

Таблиця 4

Основні етапи співробітництва України з МВФ

Етап	Період співробітництва	Програма фінансування	Фінансове забезпечення програми, млн. дол. США
I	1994–1995 рр.	Системна трансформаційна позика (STF)	763,10
II	1995–1998 рр.	Трирічні програми Stand-by	1 935,00
III	1998–2002 рр.	Програма розширеного фінансування (EFF)	1 591,00
IV	2002–2008 рр.	Попереджувальний Stand-by	600,00
V	2008–2010 рр.	Програма Stand-by, затверджена 05.11.2008 р.	16 430,00 (освоєно 10 600,00)
	2010–2014 рр.	Програма Stand-by, затверджена 28.07.2010 р.	15 100,00
VI	2015–2018 рр.	Програма розширеного фінансування EFF, затверджена 11.03.2015 р.	17 500,00

середньому близько 8%), кредит надається на 10 років, перші п'ять з половиною років – пільговий період.

На другому місці серед головних кредиторів України – Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) – 36,44%. За роки співробітництва Україні було запропоновано ресурсів на суму понад 7,94 млрд. дол. США (з яких уже використано понад 5,5 млрд. дол. США).

Проекти МБРР реалізуються у соціальному, фінансовому, транспортному та державному секторах, електроенергетиці, муніципальній інфраструктурі та агропромислому комплексі. Надання кредитів МБРР має демонстраційний ефект: його авторитет стимулює приватних інвесторів та інші банки спрямовувати капітали в країни, що одержали кредити від МБРР. Таким чином, МБРР спричиняє дуже сильний вплив на весь валютно-кредитний ринок.

Основні проекти, що реалізуються за рахунок кредитів МБРР у 2016 р., наведено у табл. 5.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», фінансування інвестиційних проектів, яке здійснюється за рахунок кредитів МБРР, залучених державою, визначено загальним обсягом понад 15 млрд. грн. Як видно з даних табл. 5, у рамках співпраці України з МБРР, у 2016 р. передбачено фінансування 11 інвестиційних проектів на загальну суму 3 501,16 млн. дол. США, серед яких у 2016 р. планується залучити близько 5 110,85 млн. грн.

Третій основний кредитор – Європейський Союз (25,31%), а саме Європейське Співтовариство, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Європейський інвестиційний банк (ЄІВ). За даними представництва ЄС в Україні, за роки незалежності об'єм наданої кредитної та грантової допомоги перевищив 12 млрд. євро.

Таблиця 5

Найважливіші інвестиційні проекти, які реалізуються за рахунок кредитів МБРР у 2016 р.

Назва інвестиційного проекту, що реалізується за рахунок кредиту	Загальний обсяг кредиту (тис. дол. США)	Обсяг залучення кредиту у 2016 р. (тис. грн.)
Проект реабілітації гідроелектростанцій	106 000	206 230,2
Додаткове фінансування на виконання Проекту реабілітації гідроелектростанцій	60 000	612 684,0
Проект «Будівництво Канівської ГАЕС»	500 000	30 500,0
Проект з передачі електроенергії	200 000	440 000,0
Проект з передачі електроенергії – 2	378 425	235 920,0
Проект «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей»	214 730	212885
Проект «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»	300 000	274 686,4
Проект розвитку міської інфраструктури – 2	350 000	511 743,6
Проект «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України»	382 000	539 623,0
Другий проект покращення автомобільних доріг та безпеки руху	450 000	1 823 084,5
Проект розвитку дорожньої галузі (Третій проект покращення автомобільних доріг та безпеки руху)	560 000	223 493,4
Разом:	3 501 155	5 110 850

Джерело: складено автором на основі [12]

Таблиця 6

Найважливіші інвестиційні проекти, які реалізуються за рахунок кредитів ЄБРР та ЄІВ у 2016 р.

Назва інвестиційного проекту, що реалізується за рахунок кредиту	Загальний обсяг кредиту (тис. євро)	Обсяг залучення кредиту у 2016 р. (тис. грн.)
Проект «Реабілітація гідроелектростанцій»	200 000	800 000
Проект «Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород»	150 000	600 000
Проект «Будівництво високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС – Київська»	150 000	1 300 000
Проект «Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС – Каховська»	175 000	1 900 950
П'ятий проект «Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг»	400 000	390 000
Проект «Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську»	152 000	546 400
Разом:	1 227 000	3 749 140

Джерело: складено автором на основі [12]

Ключові проекти у державному та муніципальному секторах в Україні, які заплановані для фінансування ЄБРР та ЄІВ у 2016 р., наведено в табл. 6.

Як показано в табл. 6, ЄБРР спільно з ЄІВ планує реалізувати в 2016 р. шість інвестиційних проектів загальною сумою фінансування близько 1 227 млн. євро. На реалізацію даних проектів Україною в 2016 р. планується залучити близько 3 749,14 млн. грн. Найбільші обсяги кредитування спрямовані на покращення інфраструктури України, електроенергетики та підвищення енергоефективності.

Отже, проаналізувавши співробітництво України з провідними МФО, можна стверджувати, що кожна з них є важливим стратегічним фінансовим партнером для України, оскільки допомагає вирішувати проблеми у фінансово-бюджетній сфері та реалізовувати важливі проекти у сфері транспорту, електроенергетики, інфраструктури, освіти тощо.

Висновки. Відсутність контролю з боку НБУ призвела до посилення залежності кредитно-фінансової системи країни від міжнародного ринку позичкових капіталів, що несе в собі потенційну загрозу національній безпеці в економічній сфері. Вирішення цієї проблеми можливо за рахунок мобілізації внутрішніх фінансових ресурсів, а також уведення з боку НБУ обмеження на зовнішнє кредитування фінансового сектору національної економіки. Незважаючи на наявність деяких негативних сторін, міжнародне кредитування має важливе значення для України, оскільки сприяє покращенню економічного становища країни, її макроекономічних показників, формуванню конкурентного ринкового середовища, стабілізації національної валюти, активізації інвестиційного клімату. Потребує розвитку співробітництво з МБРР та ЄБРР, оскільки кредити цих фінансово-кредитних установ використовуються передусім для фінансування інфраструктурних проектів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бех М.С. Особливості міжнародного кредитування: Міжнародний валютний фонд і Україна / М.С. Бех // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник наукових праць. – Суми, 2013. – Вип. 37. – С. 197–203.
2. Фурман І.В. Економічна суть і сегментація міжнародного кредитного ринку та розширення ресурсної бази банків за рахунок його функціонування / І.В. Фурман // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 5. – С. 111–113.
3. Непран А.В. Взаємодія банківського і нефінансового секторів економіки: стимулювання інвестиційної активності / А.В. Непран // Фінанси України. – 2013. – № 12. – С. 109–121.
4. Стратегія посткризового розвитку зовнішньоекономічного сектора України : [монографія] / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, В.В. Юхименко [та ін.] ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 652 с.
5. Миськів Г.В. Кредити міжнародних фінансових організацій в економіці України / Г.В. Миськів // Фінансовий простір. – 2015. – № 2. – С. 48–53.
6. Куцик П.О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку : [монографія] / П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин. – Львів : ЛКА, 2015. – 594 с.
7. Баєва О. Роль міжнародного кредиту в розвитку світової економіки / О. Баєва // Галицький економічний вісник. – 2014. – Т. 44. – № 1. – С. 110–114.
8. Мозговий О.М. Міжнародні фінанси : [навч. посіб.] / О.М. Мозговий, Т.Є. Оболенська, Т.В. Мусієць. – Київ : КНЕУ, 2005. – 557 с.
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.
10. Михайлик О.М. Особливості міжнародного кредитування: МВФ та МБРР / О.М. Михайлик // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3962>.
11. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>.
12. Закон України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.